

ශ්‍රී ලංකාවේ බ්‍රිතාන්‍ය බලය

1. බ්‍රිතාන්‍ය
2. පෘතුගීසීන්
ලන්දේසීන්
ඉංග්‍රීසීන්
3. කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ
4. ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීමේ වැදගත්කම
ශ්‍රී ලංකාවේ ත්‍රිකුණාමලය වරායේ වැදගත්කම
වෙළෙඳ කටයුතු වලදී ශ්‍රී ලංකාවේ තිබූ වැදගත්කම
5. ත්‍රිකුණාමලය වරාය
6. කුළු බඩු
අලි ඇතුන්
මුතු මැණික්

ඉංග්‍රීසීන් හා උඩරට රජවරු අතර දූත සබඳතා

7. ජෝන් ගයිබස්
8. රාජාධිරාජසිංහ රජු
9. ෆෙඩ්රික් කොටුව
10. V විලියම් රජු
11. කිව් ලිපිය
12. ෆන් එංගල්බෙක්
13. යාපනය , මන්නාරම , කල්පිටිය , කොළඹ

මුහුදුබඩ ප්‍රදේශයේ ඉංග්‍රීසි පාලනය

14. 1796 - 1798 පෙරදිග ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගම යටතේ පාලනය
1798 - 1802 ද්විත්ව පාලනය
1802 සිට බ්‍රිතාන්‍ය කිරීටය යටතේ පාලනය
15. ● ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම නව බදු වර්ග පැනවීම
● බදු එකතු කිරීමේ දේශීය නිලධාරීන් ඉවත්කොට මදුරාසියෙන් ගෙන්වන ලද අවුමිල්දාර්වරු පත්කිරීම.
● සාම්ප්‍රදායික භාණ්ඩවලින් බදු ගෙවීම වෙනුවට මුදලින් බදු ගෙවීමට සිදු වීම
16. පොල් ගස් බද්ද
ලුණු බද්ද
මාළු බද්ද

දුම්කොළ බද්ද

- 17. අවුම්ල්දාර්වරු
- 18. මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල පාලනය ගෙනයාමේ දී ආර්ථික කටයුතු ඉංග්‍රීසි වෙළෙඳ සමාගම විසින්ද දේශපාලන කටයුතු බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවේ මැදිහත්වීමෙන්ද ගෙන ගිය පාලනය
- 19. ෆෙඩරික් නෝර්න්
- 20. මැක්ඩෝවල් සෙනෙවියා

ඉංග්‍රීසින්ගේ උඩරට ආක්‍රමණ

- 21. ● උඩරට වෙනම ස්වාධීන රාජ්‍යයක් ලෙස පැවතීම
 - ඉංග්‍රීසින්ගේ පාලන ප්‍රදේශයේ සිටි ලාංකිකයන් පවා උඩරට පාලකයා තම රජු ලෙස සැලකීම
 - ත්‍රිකුණාමලය හා කොළඹ අතර ගොඩබිමින් සබඳතා පැවැත්වීමේදී උඩරට රාජ්‍ය බාධාවක් වීම
- 22. ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ
- 23. ෆෙඩරික් නෝර්න්
- 24. මැක්ඩෝවල් සෙනෙවියා
- 25. මුත්තුසාමි කුමරු
- 26. උඩරට අල්ලා ගැනීමට ඉංග්‍රීසින් දැරූ ප්‍රථම උත්සාහය දරුණු පරාජයකින් අවසන් වීම
- 27. තෝමස් මෙට්ලන්ඩ්
- 28. ජෝන් ඩොයිලි
- 29. පිළිමතලව්ව
 - මීගස්තැන්න
 - ඇහැලේපොළ
 - මොල්ලිගොඩ

උඩරට රාජධානියේ අභ්‍යන්තර බල අරගලය

- 30. රජු හා රදල ප්‍රධානීන් අතර ඇතිවූ අර්බුද
 - රජු හා හික්ෂුන් වහන්සේලා අතර අර්බුද ඇතිවීම
 - රජු හා සාමාන්‍ය ජනතාව අතර අර්බුද ඇතිවීම
- 31. ● ඇතැම් රදලවරුන්ට පැවරී තිබූ රාජකාරී තම ඥාතීන් වූ නායක්කාර වංශිකයන් වෙත පැවරීම
 - රට වැසියන්ට හිංසා පීඩා කළ රදලවරුන්ට රජු දඬුවම් පැමිණ වීම
 - තමා බලයට පත්කිරීමට ක්‍රියා කළ පිළිමතලව්වේ මහා අදිකාරම්ට මරණ දණ්ඩනය නියම කිරීම
 - රදල බලය වර්ධනය වූ ඇතැම් පළාත් කුඩා පරිපාලන ඒකකවලට බෙදා ඒ සඳහා නව නිලධාරීන් හා රදලවරුන් පත් කිරීම

1815 උඩරට ආක්‍රමණය

- 32. රොබට් බ්‍රවුන්රිග්
- 33. ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ
- 34. මැද මහනුවර බෝවුරේ නැමති ස්ථානය
- 35. රංගම්මා දේවිය

1815 උඩරට ශිවිසුම

- 36. 2 වගන්තිය ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජු සිහසුනෙන් නෙරපන ලද බවද ඔහුගේ සියලුම ඥාතීන්ට උඩරට සිහසුන පිළිබඳ තිබූ සෑම අයිතිවාසිකමක්ම අහෝසි වූ සඳහන් වේ.
- 4 වගන්තිය උඩරට සාම්ප්‍රදායික නිලධාරීන් වූ මොහොට්ටාල, කෝරාල, විධානේවරුන්, ඇතුළු රදලයන් සතු තනතුරු හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කරන බව දැක්වේ.
- 5 වගන්තිය රටවැසියන් අදහන බුද්ධාගම හා දේවාගමීද භික්ෂූන් වහන්සේලා හා වෙහෙර විහාරද ආරක්ෂා කරන බව සඳහන් වේ.
- 6,7 වගන්තිය අංග ජේදනය වැනි පැරණි දඬුවම් ක්‍රම අහෝසි කරන බව හා මරණ දඬුවම පැමිණවීම ආණ්ඩුකාරවරයාගේ බලය මත සිදු කරන බව දැක්වේ.

- 37. රොබට් බ්‍රවුන්රිග්
- 38. මොල්ලිගොඩ
මොණරවිල
පිළිමතලව්වේ දෙවන අධිකාරම්
ගලගොඩ දියාවෙ
- 39. මහනුවර මඟුල් මඩුව
- 40. වාරියපොළ ශ්‍රී සුමංගල හිමි

1818 නිදහස් සටන

- 41. රජෙකු නොමැති වීම නිසා ජනතාව තුළ ඇතිවූ කළකිරීම
බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ පාලනය යටතේ බුදුදහම විනාශ වෙතැයි බියක් ඇති වීම
රදල ප්‍රධානීන්ගේ බලතල, වරප්‍රසාද හා ආදායම් මාර්ග සුරක්ෂිත නොවීම
- 42. බහුතර සිංහල ජනයා වාසය කළ වෙල්ලස්සේ මඩිගේ මුහන්දිරම් වශයෙන් හප්පේ මරික්කාර නැමති මුස්ලිම් ජාතිකයෙකු පත් කිරීම
- 43. කැප්පෙට්පොළ නිලමේ
මඩුගල්ලේ දියාවෙ
බූටුවේ රටේ රාල
කොහුකුඹුරේ රාල

- 44. ● සටන විධිමත් ලෙස සංවිධානය වී නොතිබීම
 - සටන මෙහෙයවූ නායකයන් අතර තිබූ පෞද්ගලික අමනාපකම්
 - ඉංග්‍රීසිත්ගේ ආයුධ ශක්තියට මුහුණ දීමට සටන්කරුවන්ට නොහැකි වීම
- 45. ● සටන මෙහෙය වූ කැප්පෙට්පොළ, මඩුගල්ලේ වැනි නායකයන් යුධ අධිකරණය මගින් වැරදිකරුවන් කොට හිස ගසා මරා දැමීම
 - ඇහැළේපොළ ඇතුළු තවත් පිරිසක් මුරුසි දිවයිනට පිටුවහල් කිරීම
 - 1815 වර්ෂයේ උඩරට ගිවිසුම නොසලකා 1818 උඩරට ප්‍රකාශනය මගින් බ්‍රිතාන්‍ය බලය තහවුරු කිරීම
 - උඩරට රදල ප්‍රදානීන්ගේ අනෙක් පැවති බලතල හා වරප්‍රසාද අහෝසි කොට එම බලය ඉංග්‍රීසි නිලධාරීන් වෙත පැවරීම

01. ෆෙඩරික් නෝර්ත්
02. මැක්ඩෝවල් සෙන්පතියා
03. ටොරින්ටන් සාමි
04. ජෝන් ෆයිබස්
05. ෆෙඩරික් නෝර්ත්
 - තෝමස් මේට්ලන්ඩ්
 - රොබට් බ්‍රවුන්රිග්
06. තලවකැලේ
07. කුරුඳු
08. තෝමස් මේට්ලන්ඩ්
09. මහා අස්ථාන කුමරු
10. අගලවත්ත
11. ක්විනින්
12. ජේම්ස් ටේලර්
13. ටොරින්ටන් සාමිවරයාගේ නව බදු ප්‍රතිපත්තිය
 - රජය හා මහජනතාව අතර සම්පතාව දුරස්වීම හේතුවෙන් ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවන් හඳුනාගැනීමට පාලකයන්ට නොහැකි වීම
14. රොබට් බ්‍රවුන්රිග්
15. සබරගමුවේ සිට
16. මුද්දර බද්ද කරත්ත බද්ද තුවක්කු බද්ද
 - බලු බද්ද ඇඟ බද්ද
17. පොල්ගස් බද්ද මාළු බද්ද
 - ලුණු බද්ද දුම්කොළ බද්ද

18. ගොංගාලේගොඩ බණ්ඩා
19. අරක්කු කුරුදු දැව භාණ්ඩ
20. ජෝර්ජ් බර්ඩ්
21. කෝපි , සිංකෝනා , කොකෝවා , කේ , පොල් , රබර්
22. බර්ගර් ජනතාව
23. රෙපරමාදු ආගම
24. ස්වභාව , සංගීතය , දේවධර්මය
25. ඉස්කෝල
26. වෙස්ට් රිජ්වේ
27. ඩී.එස්. සේනානායක
28. ගොවි ජනපද පිහිටුවීම